

יום א', ו' בכסלו תשס"א (3 בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

שבוע טוב!

היום, **ו' בכסלו**, יום פטירתו של **דוד בן-גוריון**, (1886-1973), ראש ממשלתה הראשון של מדינת ישראל. דפים רבים לא יספיקו לספר על כל מעשיו של האדם שהקב"ה בחר להיות מנהיגו של עם ישראל בשנים של מאבק על עצם קיומנו ובשעת כינון המדינה הראשונה של העם היהודי אחרי כמעט 2000 שנה של גלות פיסית וגלות רוחנית. אם כן, שני הקטעים הבאים שמאירים קצת אור על גישתו כלפי עמו:

=מסוף 1942 נטל בן-גוריון חלק בהתארגנות מוסדות היישוב להצלה: מנע הקמת וועד הצלה רחב ובעל סמכויות של הסוכנות, משום שהשאיר את הפעולה המדינית בידי מחלקות הסוכנות בפיקוחו, ואת הפעולה החשאית בידי נאמניו – שאול מאירוב (אביגור), אליהו גולומב, צבי יחיאלי ואחרים. ב"ג הסתייג בעקיבות מהפגנות המונים שהיו אמורות לעורר את דעת הקהל בעולם החופשי ואת ממשלות בעלות-הברית לסיוע להצלה, שכן לא האמין בתוצאותיהן בעיצומה של מלחמת-עולם. הוא התנגד להפריש מכספי הקרנות הלאומיות, אך תמך באיסוף כספים ישיר להצלה, והשתתף לשם כך במפעלי התרמה שנערכו ביישוב.

נבעו כנראה מהערכה שאפילו ישקיע היישוב את מיטב אנשיו ומשאביו בהצלה, לא יוכל להציל יהודים רבים בשל הנחרצות שבה המשיכו הגרמנים להפעיל את מכונת ההשמדה. ועוד, משום שבעלות-הברית, ובריטניה בראשן, עיכבו את תוכניות ההצלה בזו אחר זו: חליפין של יהודים תמורת גרמנים, הענקת תעודות חסות שונות, הקמת מחנות זמניים ומחנות מעבר, הגירה והפסקת ההשמדה תמורת תשלומים, שיגור צנחנים ארץ-ישראלים, ועוד. מסקנה זו של

בן-גוריון התחזקה בהדרגה לאחר וועידת ברמודה (43') ואירועי 1944, כגון סירוב בעלות-הברית להפציץ את אושויץ, והכשלת המו"מ על הוצאת יהודי הונגריה שהציעו אייכמן ועוזריו; ומעל לכל, כתוצאה מטיפול של בריטניה בתוכנית שב"ג תלה בה תקוות רבות – הוצאת כ-30,000 ילדים משטחי הכיבוש. כל הדברים הללו גרמו שב"ג התרכז בתוכניות הצלה עצמאיות ויותר מציאותיות.

השיקולים ההם ויישומם יצרו מתיחות בין בן-גוריון ובין חלק ניכר מן הציבור בארץ ואף חלק מהנהגתו, לא רק מן האופוזיציה מימין אלא גם מקרב חברי מפא"י. המתיחות ניזונה גם מכך שב"ג לא גילה בפומבי את התהליך שעבר בהבנת המצב ואת רגשותיו ומסקנותיו; וכלפי חוץ הצטייר, ככל הנראה בטעות, כאילו לא חש בטרגדיה של יהודי אירופה, וכאילו השואה לא הטתה אותו מן הדרך שקבע לעצמו. =

והמאמר הבא: ב-4 בנובמבר 1953 (כ"ו חשוון) הודיע בן-גוריון על החלטתו לפרוש מן הממשלה. ב-7 בדצמבר (ר"ח טבת – הנר ה-6 של חנוכה) הוא התפטר מתפקידיו כראש ממשלה וכשר הבטחון, והלך להתיישב בשדה בוקר שבנגב. ב"ג נימק את פרישתו באי-יכולתו להמשיך ולחיות במתיחות בה הוא שרוי מזה 17 שנה (מאז שהוא נהיה ליו"ר הסוכנות). הוא בחר להתיישב בשדה בוקר, שבו ראה מפעל חלוצי בעל ערך מכריע להפרחת הנגב. התפטרותו עוררה דאגה רבה בקרב הציבור בארץ ובמערכת הפוליטית.

לראש הממשלה. שרת היה חסיד דרך האיפוק ומיצוי ההליכים הדיפלומטיים, והיה בהתנגשות מתמדת עם הקו האקטיביסטי שייצג בן-גוריון. לשר הבטחון מונה פינחס לבון, ממנהיגי תנועת הפועלים בארץ ומתומכי מדיניות הבטחון התקיפה. פעולתו האחרונה של ב"ג לפני התפטרותו היתה מינויו של משה דיין לרמטכ"ל ושמעון פרס למנכ"ל משרד הבטחון. בין שרת

כשר החוץ לבין בן-גוריון ודיין שרר ויכוח לגבי הקו הירוק. שרת ראה בו גבול סופי, ואילו דיין חשב שזה גבול בלתי-אפשרי וצריך לשנותו בהזדמנות הראשונה. חילוקי הדעות החריפו על רקע מדיניות פעולות הגמול, כשדיין הולך להסלמה מתוך מחשבה שצריך לשנות את הגבול.

יום נעים (עם תפילת "יתן טל ומטר לברכה")!

יום א', ו' בכסלו תשס"א (3 בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.

אבא קובנר, 1978

[100 שנות מאבק - 50 שנות צה"ל]

יום נעים (עם תפילת "תן טל ומטר לברכה")!